

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O INOVACIONOJ DJELATNOSTI
REPUBLIKE SRPSKE**

Banja Luka, juni 2025. godine

**ZAKON
O INOVACIONOJ DJELATNOSTI
REPUBLIKE SRPSKE**

**GLAVA I
OSNOVNE ODREDBE**

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se ciljevi i organizacija, uslovi, način finansiranja i podsticanja inovacione djelatnosti radi unapređenja inovacionog sistema putem razvoja inovacionih kapaciteta i inovacione infrastrukture, za potrebe ekonomskog razvoja Republike Srpske, osnivanje, status, djelatnost, organizacija, finansiranje i način korišćenja sredstava Fonda za inovacionu djelatnost Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond), kao i druga pitanja od značaja za inovacionu djelatnost.

Član 2.

Inovaciona djelatnost, u smislu ovog zakona, predstavlja skup aktivnosti republičkih organa i organa jedinica lokalne samouprave, poslovnog sektora, naučne i akademske zajednice, civilnog sektora i građana, čiji je cilj modernizacija privrede, razvoj i primjena inovacija proizvoda i procesa, upotreba inovativnih proizvodnih tehnologija, uvođenje novih poslovnih modela i slično, kao i razvoj kapaciteta i infrastrukture za navedene aktivnosti.

Član 3.

- (1) Inovacione politike obuhvataju postavljanje strateških ciljeva razvoja, definisanje načina njihovog ostvarivanja, razvoj i primjenu inovacija.
- (2) Inovacione politike su sadržane u strateškim dokumentima u skladu sa zakonom kojim se uređuje strateško planiranje i upravljanje razvojem.

Član 4.

- (1) Inovacione politike sprovode se putem programa podrške i podsticajnih mjera namijenjenih inovacionim subjektima i subjektima inovacione infrastrukture, kao i na druge načine u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Inovaciona djelatnost koja se finansira iz budžeta Republike Srpske, jedinica lokalne samouprave ili Fonda realizuje se kroz inovacione programe i projekte, u skladu sa strateškim dokumentima.
- (3) Inovaciona djelatnost realizuje se i kroz posebne programe i projekte pravnih i fizičkih lica u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika).
- (4) U obavljanju inovacione djelatnosti i korišćenju programa podrške i podsticajnih mjera javni i privatni sektor su ravnopravni.

Član 5.

(1) U rješavanju u upravnim stvarima u postupcima propisanim ovim zakonom primjenjuju se propisi kojima se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

(2) Prikupljanje i korišćenje podataka o licima koja učestvuju u postupcima propisanim ovim zakonom uređuje se u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka.

Član 6.

Pojedini izrazi i pojmovi u smislu ovog zakona imaju sljedeće značenje:

1) inovacioni sistem Republike jeste skup organizacija, institucija, subjekata republičkog inovacionog sistema i njihovih veza koji su u funkciji razvoja inovacione djelatnosti,

2) inovacija jeste primjena novog ili značajno poboljšanog proizvoda, procesa ili usluge s ciljem stvaranja nove dodate vrijednosti i kao takva može biti inovacija proizvoda, inovacija procesa, inovacija organizacije ili marketinška inovacija,

3) inovacija proizvoda je novi ili poboljšani proizvod ili usluga, koja se značajno razlikuje od prethodnih proizvoda ili usluga pravnih ili fizičkih lica i koja je uvedena na tržište, a nije isključivo prodaja inoviranih proizvoda razvijenih od strane drugog pravnog lica,

4) inovacija procesa je novi ili poboljšani poslovni proces za jednu ili više poslovnih funkcija, koji se značajno razlikuje od prethodnih poslovnih procesa pravnog ili fizičkog lica i koji je to lice stavilo u upotrebu,

5) inovacija organizacije označava primjenu novih ili znatnih promjena u strukturi ili metodama upravljanja, s namjerom da se u odnosnom subjektu poboljša korišćenje znanja, kvalitet proizvoda ili usluga, ili poveća efikasnost poslovnih tokova,

6) marketinška inovacija označava primjenu nove marketinške metode, uključujući značajne promjene u dizajnu proizvoda, pakovanju, plasmanu i promociji proizvoda i naplaćivanju proizvoda,

7) inovacioni projekat je skup aktivnosti, koji kreiraju pravna i/ili fizička lica, sa jasno definisanim ciljem, modelom upravljanja projektom, potrebnim resursima, vremenskim okvirom i očekivanim rezultatima, a čijim sprovođenjem se realizuju programi inovacione djelatnosti i podstiče razvoj novih ili poboljšanih proizvoda, usluga ili procesa i njihovo uvođenje na tržište, odnosno u upotrebu,

8) subjekat inovacionog sistema Republike jeste inovacioni subjekat, subjekat inovacione infrastrukture i investitor u inovacionu djelatnost,

9) inovacioni subjekat je pravno lice osnovano u skladu sa posebnim zakonom i sa sjedištem u Republici, preduzetnik i fizičko lice koje kreira inovaciju, plasira nova znanja i tehnologije, na originalan i sistematičan način vrši primjenu naučnih rezultata i savremenih tehnoloških procesa radi kreiranja ili primjene inovacija,

10) subjekti inovacione infrastrukture obuhvataju objekte, tehničko-tehnološku opremu, softver i mrežu znanja za podršku realizaciji inovacione djelatnosti, koju odgovarajući subjekat obezbjeđuje s ciljem širenja znanja i svijesti o inovacijama, radi podrške kreiranju i jačanju inovativnih privrednih subjekata, poboljšanja inovativnih kapaciteta privrede i univerziteta, internacionalizacije poslovanja i naučnih aktivnosti, saradnje između privrednog, naučnog, akademskog i javnog sektora i jačanja naučne baze društva,

11) transfer tehnologije je proces prenosa znanja i tehnologije koji se odvija između naučnih institucija, naučnih institucija i privrede, kao i između privrednih subjekata na domaćem ili međunarodnom tržištu, kako bi se omogućio dalji razvoj proizvoda, usluga, procesa i tehnologija, zaštita intelektualne svojine i podrška za njihovu komercijalizaciju,

12) startup (engl. start-up) je novoosnovano privredno društvo ili preduzetnik koji razvija inovativni proizvod ili uslugu i koji ima potencijal brzog i velikog rasta,

13) spinof (engl. spin-off) je startup koji je osnovalo postojeće pravno lice s ciljem razvoja i komercijalizacije inovacija,

14) investitor u inovacionoj djelatnosti je pravno ili fizičko lice koje ulaže sredstva u druge subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost, i to u udjele ili akcije startupova, spinofova i fondova rizičnog kapitala za ulaganje u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost ili donira sredstva naučnoistraživačkim ustanovama, subjektima inovacione infrastrukture ili startupovima i spinofovima. Fizičko lice, pored finansijskih sredstava, može da uloži i sopstveno znanje, iskustvo i mrežu kontakata radi unapređenja inovacione djelatnosti.

Član 7.

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II INOVACIONI SISTEM

1. Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje

Član 8.

Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje (u daljem tekstu: Ministarstvo) utvrđuje i realizuje inovacione politike, podstiče razvoj inovacione djelatnosti, transfera znanja i tehnologija, podstiče razvoj i unapređenje inovacionog sistema u Republici.

Član 9.

Ministarstvo:

1) daje mišljenje na strateške dokumente u oblasti inovacione djelatnosti i programe podrške inovacionim subjektima i subjektima inovacione infrastrukture, u dijelu koji se odnosi na inovacionu djelatnost,

2) u skladu sa prioritetima definisanim u inovacionim politikama, pruža podršku i prati realizaciju tih politika, a po potrebi predlaže Vladi Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) mjere za otklanjanje uočenih nedostataka,

3) prati realizaciju postojećih aktivnosti u inovacionom sistemu Republike i predlaže inovacione programe u skladu sa razvojnim potencijalom Republike,

4) sarađuje sa drugim organima republičke uprave s ciljem podsticanja razvoja ukupnih inovacionih kapaciteta u Republici,

5) ostvaruje međunarodnu saradnju i stara se o uključivanju subjekata inovacionog sistema Republike u evropski i međunarodni inovacioni prostor, u skladu sa ovim zakonom,

6) podnosi Vladi najmanje jednom godišnje izvještaj o stanju i rezultatima inovacione djelatnosti u Republici,

7) daje saglasnost na godišnji izvještaj o poslovanju i godišnji obračun Fonda i Naučno-tehnološkog parka Republike Srpske, najkasnije do 31. marta tekuće godine,

8) prati i koordiniše usklađenost programa rada sa predviđenim strateškim dokumentima iz nadležnosti Ministarstva,

- 9) uređuje i vodi bazu podataka za oblast inovacione djelatnosti.

Član 10.

Ministar za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje (u daljem tekstu: ministar) u saradnji sa resorno nadležnim ministarstvima formira posebna tijela za praćenje i podsticanje inovacione djelatnosti u posebnim oblastima i privrednim granama, radi koordinacije rada, ostvarivanja zajedničkih interesa, kao i nabavke i korišćenja neophodne opreme i prostora.

2. Fond za inovacionu djelatnost Republike Srpske

Član 11.

- (1) Osnivač Fonda je Vlada u ime Republike.
- (2) Na organizaciju i rad Fonda primjenjuje se zakon kojim se uređuje sistem javnih službi, a na radnopravni status zaposlenih u Fondu primjenjuju se propisi iz oblasti rada.

Član 12.

- (1) Fond posluje pod nazivom: Fond za inovacionu djelatnost Republike Srpske.
- (2) Fond ima svojstvo pravnog lica sa javnim ovlašćenjima i upisuje se u registar kod nadležnog suda.
- (3) Sjedište Fonda je u Banjoj Luci.

Član 13.

Fond upravlja i raspolaže sredstvima za poslove i namjene utvrđene ovim zakonom u ime i za račun Republike.

Član 14.

- (1) Imovinu Fonda čine stvari, prava i ostala sredstva osnivača koja unese u Fond i sredstva koja Fond ostvari na drugi način u skladu sa zakonom.
- (2) Fond za svoje obaveze odgovara svojom imovinom.

Član 15.

Fond ne može bez saglasnosti Vlade opteretiti ili otuđiti nepokretnosti i drugu imovinu i ne može zaključiti druge pravne poslove čija vrijednost prelazi iznos utvrđen Statutom Fonda.

Član 16.

- (1) Fond ima javna ovlašćenja da obavlja poslove u vezi sa prikupljanjem sredstava i finansiranjem pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u oblasti sprovođenja inovacionih politika, a naročito:

- 1) obezbjeđivanje i upravljanje finansijskim sredstvima iz republičkih, međunarodnih i drugih izvora s ciljem sprovođenja inovacionih politika,
 - 2) utvrđivanje i sprovođenje programa podrške radi podsticanja inovacione djelatnosti,
 - 3) preduzimanje mjera prema korisnicima sredstava Fonda u slučaju nenamjenskog korišćenja sredstava i neispunjavanja ugovorenih prava i obaveza,
 - 4) podsticanje, uspostavljanje i ostvarivanje saradnje sa međunarodnim i domaćim finansijskim institucijama i drugim pravnim i fizičkim licima, u skladu sa inovacionim politikama odnosno strateškim dokumentima, kao i zaključenim međunarodnim ugovorima za namjene utvrđene ovim zakonom,
 - 5) podsticanje razvoja kapaciteta subjekata inovacionog sistema Republike,
 - 6) podsticanje javno-privatnih ulaganja u svrhu sprovođenja inovacionih politika,
 - 7) vođenje evidencije subjekata inovacionog sistema Republike,
 - 8) druge poslove u skladu sa ovim zakonom i opštim aktima Fonda.
- (2) Fond u obavljanju svojih poslova primjenjuje principe objektivnosti i odgovornosti, međunarodno priznate standarde dobre prakse i javnosti u radu i donošenju odluka.
- (3) Prilikom obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana Fond može od subjekata inovacionog sistema zahtijevati dostavljanje odgovarajućih podataka i informacija.

Član 17.

- (1) Opšti akti Fonda su statut i drugi opšti akti.
- (2) Statut Fonda donosi Upravni odbor Fonda po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva.
- (3) Vlada daje saglasnost na statut Fonda.
- (4) Statut Fonda uređuje organizaciju poslovanja, način poslovanja, nadležnosti Upravnog odbora i direktora, prava i obaveze zaposlenih u Fondu, način organizacije poslovanja i druga pitanja od značaja za rad Fonda.
- (5) Opšte akte iz stava 1. ovog člana donosi Upravni odbor Fonda uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

Član 18.

- (1) Organi Fonda su upravni odbor i direktor.
- (2) Upravni odbor Fonda ima pet članova koje imenuje i razrješava Vlada.
- (3) U Upravni odbor Fonda Vlada imenuje predstavnike:
 - 1) Ministarstva,
 - 2) Ministarstva privrede i preduzetništva,
 - 3) Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,
 - 4) Ministarstva finansija i
 - 5) iz reda stručnjaka iz oblasti inovacione djelatnosti, na prijedlog Ministarstva.
- (4) Direktora Fonda imenuje i razrješava Vlada, po postupku javne konkurencije.
- (5) Mandat organa iz stava 1. ovog člana traje četiri godine.
- (6) Direktor i zaposleni u Fondu ne mogu biti članovi Upravnog odbora Fonda.
- (7) Direktor Fonda prisustvuje sjednicama Upravnog odbora bez prava glasa.
- (8) Članovi Upravnog odbora i direktor Fonda, kao i sa njima povezana lica, ne mogu se prijavljivati, niti učestvovati u projektima koje finansira Fond.

Član 19.

Upravni odbor Fonda:

- 1) donosi statut i druge opšte akte Fonda,
- 2) usvaja godišnji program rada i finansijski plan Fonda uz prethodnu saglasnost osnivača,
- 3) usvaja izvještaj o izvršenju godišnjeg poslovanja i godišnjeg obračuna,
- 4) usvaja završni račun Fonda,
- 5) odlučuje o namjenskom trošenju sredstava Fonda u skladu sa ovim zakonom i statutom Fonda,
- 6) donosi poslovnik o radu Upravnog odbora Fonda,
- 7) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom Fonda.

Član 20.

Direktor Fonda:

- 1) predstavlja i zastupa Fond,
- 2) organizuje i rukovodi radom Fonda,
- 3) odlučuje o pravima iz radnog odnosa zaposlenih u Fondu,
- 4) stara se i odgovara za zakonitost rada, korišćenje i raspolaganje imovinom Fonda,
- 5) predlaže akte koje donosi Upravni odbor Fonda,
- 6) izvršava odluke osnivača i Upravnog odbora Fonda,
- 7) donosi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fondu, uz prethodnu saglasnost Ministarstva,
- 8) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom Fonda.

Član 21.

Sredstva za finansiranje Fonda obezbjeđuju se iz:

- 1) budžeta Republike Srpske,
- 2) donacija, priloga, poklona i pomoći,
- 3) sredstava ostvarenih po osnovu realizacije inovacije čiji je razvoj finansirao Fond,
- 4) sredstava ostvarenih po osnovu prodaje svog udjela u vlasništvu privrednog društva, alternativnog investicionog fonda i drugih organizacija stečenih ulaganjem Fonda u razvoj inovacija,
- 5) sredstava ostvarenih po osnovu međunarodnih programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti inovacione djelatnosti,
- 6) prihoda koje ostvari obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti,
- 7) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Član 22.

- (1) Sredstva Fonda koriste se za:
 - 1) pružanje podrške i podsticaja subjektima inovacionog sistema Republike,
 - 2) pružanje podrške i podsticaja za realizaciju zajedničkih inovacionih projekata od strane privrednih društava i naučnoistraživačkih organizacija,
 - 3) ulaganje u privredna društva, alternativne investicione fondove i druge organizacije, s ciljem razvoja inovacija,
 - 4) ostvarivanje ciljeva Fonda.

(2) Fond može učestvovati i u sufinansiranju programa, projekata i drugih aktivnosti ako ih organizuju međunarodne organizacije, finansijske institucije i tijela ili druga strana i domaća pravna i fizička lica.

(3) Sredstva iz st. 1. i 2. ovog člana dodjeljuju se na osnovu javnog konkursa koji raspisuje Fond.

(4) Način dodjele i kriterijumi za dodjelu sredstava iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuju se opštim aktima Fonda u skladu sa ovim zakonom.

Član 23.

(1) Korisnici su obavezni da sredstva koriste namjenski, na način i u rokovima utvrđenim ugovorom o korišćenju sredstava.

(2) Fond prati, analizira i vrši nadzor nad realizacijom projekata i namjenskim korišćenjem sredstava.

(3) Ako korisnik dodijeljena sredstva ne koristi na način i za namjene utvrđene ugovorom, dužan je da nenamjenski utrošena sredstva vrati Fondu, a za štetu nanесenu Fondu odgovara na način utvrđen ugovorom o korišćenju sredstava i u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Član 24.

(1) Rad Fonda je javan.

(2) Fond blagovremeno i istinito, a na način propisan statutom Fonda, obavještava javnost o obavljanju djelatnosti za koju je osnovan.

(3) Fond je dužan da javnosti i sredstvima javnog informisanja, na njihov zahtjev, daje informacije o obavljanju poslova iz svoje djelatnosti, te da im omogući uvid u zahtijevanu dokumentaciju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast o slobodi pristupa informacijama.

(4) Fond može uskratiti davanje informacije ukoliko informacija ili podatak u vezi sa tim je povjerljiv i ima oznaku službena ili poslovna tajna.

3. Inovacioni subjekti

Član 25.

Inovacioni subjekti mogu biti:

- 1) centri nosioci inovacione djelatnosti,
- 2) startapovi,
- 3) spinofovi,
- 4) drugi inovacioni subjekti.

Član 26.

Centri nosioci inovacione djelatnosti su:

- 1) inovacioni centar,
- 2) centar za transfer tehnologija.

Član 27.

Inovacioni centar je inovacioni subjekat u kom se na originalan i sistematski način primjenjuju sopstveni i tuđi naučni rezultati i savremeni tehnološki procesi radi stvaranja inovacija, razvoja prototipa, novih proizvoda, procesa i usluga ili poboljšanja postojećih u određenoj oblasti i istovremeno vrši transfer znanja i tehnologija u proizvodnju i usluge drugih privrednih subjekata.

Član 28.

(1) Centar za transfer tehnologija je inovacioni subjekat osnovan radi obavljanja poslova transfera znanja i tehnologija iz naučnoistraživačkog sektora u privredu i iz privrede u naučnoistraživački sektor.

(2) Transfer znanja i tehnologija obuhvata traganje za idejama i partnerima za procjenu i komercijalizaciju inovacija, podršku u vezi sa upravljanjem intelektualnom svojinom, kao i podršku pri plasmanu inovacija na tržište.

Član 29.

Startup je novoosnovano privredno društvo ili preduzetnik koji razvija inovativni proizvod ili uslugu i koji ima potencijal brzog i velikog rasta.

Član 30.

(1) Spinof je startup koji je osnovalo postojeće pravno lice s ciljem razvoja i komercijalizacije inovacija.

(2) Spinof naučnoistraživačke organizacije jeste startup osnovan s ciljem razvoja i komercijalizacije inovacija proisteklih iz naučnoistraživačkog rada.

Član 31.

Drugi inovacioni subjekti mogu biti pravna i fizička lica koja se bave inovacionom djelatnošću i koji su upisani u evidenciju subjekata inovacionog sistema Republike Srpske.

4. Subjekti inovacione infrastrukture

Član 32.

(1) Subjekti inovacione infrastrukture obezbjeđuju podršku za realizaciju inovacione djelatnosti.

(2) Subjekti inovacione infrastrukture mogu biti:

- 1) naučnotehnološki park,
- 2) inovaciono-preduzetnički centar,
- 3) centar za transfer tehnologija,
- 4) drugi subjekti inovacione infrastrukture.

(3) Subjekt iz stava 2. ovog člana može da bude osnovan kao privredno društvo ili u drugom obliku organizovanja u skladu sa zakonom.

(4) Subjekt iz stava 2. t. 3) i 4) ovog člana može biti osnovan i kao dio pravnog lica.

(5) Subjekt iz stava 2. t. 1) i 2) ovog člana koji je u većinskoj svojini Republike vrši javna ovlašćenja za poslove iz svoje djelatnosti.

Član 33.

(1) Naučnotehnološki park je privredno društvo čiji je cilj podsticanje ekonomskog razvoja kroz promociju i razvoj inovacione djelatnosti putem stimulacije i upravljanja tokovima znanja i tehnologija između univerziteta, naučnoistraživačkih organizacija, privrednih subjekata i tržišta, kao i putem pružanja podrške kreiranju i rastu inovacionih privrednih subjekata.

(2) Inovacioni subjekti koji koriste usluge naučnotehnološkog parka stiču status članice naučnotehnološkog parka, kojoj naučnotehnološki park na jednoj ili više lokacija obezbjeđuje prostorne i infrastrukturne uslove za rad i istovremeno pruža druge usluge radi podizanja nivoa visokoškolskog, naučnoistraživačkog, razvojnog, inovacionog ili proizvodnog rada.

(3) Međusobna prava i obaveze članice i naučnotehnološkog parka uređuju se ugovorom.

Član 34.

Naučnotehnološki park pruža sljedeće usluge:

- 1) korišćenja poslovnog prostora, laboratorija i telekomunikacione infrastrukture,
- 2) administrativne i knjigovodstvene usluge,
- 3) obuka i treninga,
- 4) podrške razvoju inovacionih proizvoda i usluga, priprema i povezivanje sa potencijalnim investitorima, umrežavanje i promovisanje,
- 5) poslovnog i finansijskog savjetovanja,
- 6) povezane s pravima intelektualne svojine,
- 7) druge usluge s ciljem pružanja podrške razvoju inovacione djelatnosti.

Član 35.

(1) Inovaciono-preduzetnički centar je subjekat inovacione infrastrukture, koji obezbjeđuje korišćenje specijalizovanog prostora i opreme, stručnih i savjetodavnih usluga, te pruža informaciono-tehničke obuke inovacionim pravnim i fizičkim licima, kao i preduzetnicima.

(2) Aktivnosti inovaciono-preduzetničkog centra su usmjerene na povezivanje sa potencijalnim partnerima za učešće u nacionalnim i međunarodnim programima, projektima i fondovima iz različitih oblasti nauka s ciljem stvaranja novih i razvoja postojećih kompanija baziranih na inovacijama i transferu znanja, za potrebe privrednog razvoja na lokalnom ili regionalnom nivou.

(3) Prava i obaveze između inovaciono-preduzetničkog centra i korisnika njegovih usluga uređuju se ugovorom.

Član 36.

Centar za transfer tehnologija je subjekat inovacione infrastrukture, najčešće u sastavu univerziteta ili naučnotehnološkog parka, čija je osnovna djelatnost obavljanje poslova transfera novih tehnologija privrednim društvima, podrška u primjeni inovacija, podsticanje realizacije i komercijalizacije transfera tehnologija, savjetodavne usluge i pružanje pomoći u zaštiti i korišćenju prava intelektualne svojine.

Član 37.

Infrastrukturnu podršku mogu pružati i drugi subjekti ako u okviru svoje djelatnosti pružaju podršku pravnim i fizičkim licima koja obavljaju inovacionu djelatnost.

Član 38.

Subjekti koji ulažu u inovacionu djelatnost i drugi subjekti inovacione djelatnosti su pravna i fizička lica koja ulažu u inovacionu djelatnost, podstiču ili promovišu inovacionu djelatnost, ili na drugi način pružaju podršku subjektima inovacione djelatnosti.

5. Evidencija subjekata inovacionog sistema Republike Srpske

Član 39.

(1) Ministarstvo vodi evidenciju subjekata inovacionog sistema Republike Srpske, čija svrha je vođenje bročane evidencije subjekata inovacionog sistema, kao i olakšan pristup finansiranju inovacione djelatnosti, ekonomskim podsticajnim mjerama i stimulativnim procedurama i postupcima.

(2) U evidenciju iz stava 1. ovog člana upisuju se podaci o inovacionim subjektima i subjektima inovacione infrastrukture.

(3) U evidenciji iz stava 1. ovog člana navodi se vrsta svakog upisanog subjekta inovacionog sistema.

GLAVA III FINANSIRANJE I NADZOR

Član 40.

Subjekti inovacione infrastrukture iz čl. 32. do 38. ovog zakona mogu se finansirati iz:

- 1) sopstvenih prihoda,
- 2) komercijalizacije inovacija, odnosno prenosom, prodajom ili licenciranjem rezultata svojih inovativnih aktivnosti,
- 3) fondova različitih kapitala,
- 4) republičkih i međunarodnih programa, projekata i fondova,
- 5) budžeta Republike Srpske,
- 6) budžeta jedinica lokalne samouprave,
- 7) Fonda,
- 8) donacija, sponzorstva i legata,
- 9) drugih izvora.

Član 41.

Nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo.

GLAVA IV
PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 42.

Vlada će odluku o osnivanju Fonda donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 43.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O INOVACIONOJ DJELATNOSTI
REPUBLIKE SRPSKE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Prijedloga zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 6. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kome Republika Srpska, između ostalog, uređuje osnovne ciljeve i pravce privrednog, naučnog, tehnološkog, demografskog i socijalnog razvoja, razvoja poljoprivrede i sela, korišćenja prostora, politiku i mjere za usmjeravanje razvoja i robne rezerve. Takođe, ustavni osnov sadržan je i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA ZA IZRADU ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-1780/25 od 4. juna 2025. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 6. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kome Republika Srpska, između ostalog, uređuje osnovne ciljeve i pravce privrednog, naučnog, tehnološkog, demografskog i socijalnog razvoja, razvoja poljoprivrede i sela, korišćenja prostora, politiku i mjere za usmjeravanje razvoja i robne rezerve. Takođe, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, prema kojem Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo dao je pozitivno Mišljenje na Nacrt zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske broj: 22.04.020-282/25 od 29. januara 2025. godine.

Narodna skupština Republike Srpske je na 33. sjednici, održanoj 24. marta 2025. godine, usvojila Nacrt zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav 2. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), naveo u Obrazloženju Prijedloga zakona da tokom rasprave o predloženom tekstu Nacrta zakona nisu iznesene konkretne primjedbe, te da su komentari i sugestije bile opšteg karaktera, te u skladu sa tim nema razlika Prijedloga zakona u odnosu na Nacrt zakona.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo uputio je obrađivaču Zakona određene sugestije koje su se odnosila na usklađivanje teksta Prijedloga zakona sa članom 41. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske koji se odnosi na obavezan sadržaj obrazloženja zakona.

Obrađivač Zakona je predložene sugestije prihvatio i ugradio u tekst Zakona.

Obrađivač Zakona je u skladu sa članom 36. stav 1. tačka 9) Poslovnika o radu Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 123/18) i Smjernicama za konsultacije u izradi propisa i drugih opštih akata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22) utvrdio da je predmetni zakon od interesa za javnost, te je Zakon objavljen na internet stranici Vlade Republike Srpske i održan je Okrugli sto na temu Zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske. Na Prijedlog zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske nije bilo primjedaba.

Budući da postoji ustavni osnov za donošenje predmetnog zakona, da je Zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Prijedlog zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, broj: 17.03-020-1781/25 od 4. juna 2025. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Nacrta zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske, nisu ustanovljeni obavezujući sekundarni izvori prava relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga. Zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Usvajanjem Zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske u naš pravni sistem omogućio bi se razvoj inovacione djelatnosti Republike. Razvijanjem inovacione djelatnosti povezale bi se aktivnosti republičkih institucija, poslovnog sektora, naučne i akademske zajednice, kao i građana. Rezultat takvog razvoja djelatnosti doprinio bi modernizaciji privrede, upotrebi inovativnih proizvodnih tehnologija, kao i razvoju kapaciteta i infrastrukture za takve aktivnosti.

Ovim zakonom predviđa se osnivanje Fonda za inovacionu djelatnost Republike Srpske, koji bi centralizovao sredstva koja se izdvajaju za razvoj inovacija, nauke i novih tehnologija. Fond bi, pored sredstava izdvojenih iz budžeta Republike Srpske, prikupljao sredstva iz donacija, priloga, poklona, pomoći, sredstava ostvarenih po osnovu međunarodnih programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti inovacione djelatnosti, prihoda koje ostvari obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti i drugih izvora.

Rad Fonda kontrolisala bi Vlada posredstvom Ministarstva za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje, te Upravnog odbora sastavljenog od predstavnika relevantnih ministarstava i stručnjaka iz oblasti inovacione djelatnosti.

Pored toga, predviđa se i uvođenje evidencija subjekata inovacionog sistema, kojim bi se na jednom mjestu objedinile i vodile evidencije subjekata inovacionog sistema, te bi na taj način bio olakšan pristup finansiranju inovacione djelatnosti.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. utvrđuje se predmet Zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske.

Članom 2. definiše se inovaciona djelatnost u smislu Zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske.

Članom 3. definiše se da inovacione politike obuhvataju postavljanje strateških ciljeva razvoja, definisanje načina njihovog ostvarivanja, razvoj i primjenu inovacija.

Članom 4. definiše se da se sprovođenje inovacionih politika vrši putem programa podrške i podsticajnih mjera namijenjenih inovacionim subjektima i subjektima inovacione infrastrukture, kao i na druge načine u skladu sa ovim zakonom.

Članom 5. definiše se da se u rješavanju u upravnim stvarima u postupcima propisanim ovim zakonom primjenjuju propisi kojima se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno primjenjivanje propisa u slučaju upravnih sporova.

Članom 6. daje se objašnjenje pojedinih izraza upotrijebljenih u Zakonu.

Članom 7. daje se objašnjenje da gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu podrazumijevaju oba pola.

Članom 8. daje se objašnjenje koje poslove obavlja Ministarstvo, odnosno da Ministarstvo utvrđuje i realizuje inovacione politike, podstiče razvoj inovacione djelatnosti, transfera znanja i tehnologija, razvoj i unapređenje inovacionog sistema u Republici.

Članom 9. definišu se da su poslovi Ministarstva, između ostalog, da daje mišljenje na strateške dokumente u oblasti inovacione djelatnosti, sarađuje sa drugim organima republičke uprave, ostvaruje međunarodnu saradnju.

Članom 10. propisuje se mogućnost ministra da formira posebna tijela za praćenje i podsticanje inovacione djelatnosti.

Članom 11. definiše se da je Vlada osnivač Fonda za inovacionu djelatnost, te da se na organizaciju i rad Fonda primjenjuje zakon kojim se uređuje sistem javnih službi, a na radnopravni status zaposlenih u Fondu primjenjuju se propisi iz oblasti rada.

Članom 12. definiše se ime, status i sjedište Fonda.

Članom 13. propisuje se upravljanje i raspolaganje sredstvima Fonda.

Članom 14. propisuje se da imovinu Fonda čine stvari, prava i ostala sredstva osnivača koja unese u Fond, kao i sredstva koja Fond ostvari na drugi način u skladu sa zakonom.

Članom 15. propisuje se da Fond ne može bez saglasnosti Vlade opteretiti ili otuđiti nepokretnosti i drugu imovinu.

Članom 16. definišu se koja sve javna ovlašćenja ima Fond u obavljanju poslova. Između ostalog, to su javna ovlašćenja u vezi sa obezbjeđivanjem i upravljanjem finansijskim sredstvima iz republičkih, međunarodnih i drugih izvora radi sprovođenja inovacionih politika, podsticanje razvoja kapaciteta subjekata inovacionog sistema Republike.

Članom 17. propisuje se da su opšti akti Fonda statut i drugi opšti akti, način donošenja navedenih akata i šta se uređuje tim aktima.

Članom 18. definiše se da su organi Fonda upravni odbor i direktor, njihovi mandati i sastav Upravnog odbora Fonda.

Članom 19. propisuje se nadležnost Upravnog odbora Fonda, odnosno koje poslove obavlja u svom radu – donošenje statuta i drugih opštih akata, donošenje programa rada, usvajanje završnog računa Fonda i drugo.

Članom 20. propisuje se nadležnost direktora Fonda, odnosno koje poslove obavlja u svom radu – predstavljanje i zastupanje Fonda, organizovanje i rukovođenje radom Fonda, predlaže akte koje donosi Upravni odbor Fonda i drugo.

Članom 21. propisuje se da će se Fond, između ostalog, finansirati iz budžeta Republike Srpske, donacija, priloga, poklona i pomoći, sredstava ostvarenih po osnovu realizacije inovacije čiji je razvoj finansirao Fond.

Članom 22. propisuje se da će se sredstva Fonda koristiti za pružanje podrške i podsticaja za realizaciju zajedničkih inovacionih projekata od strane privrednih društava i naučnoistraživačkih organizacija, pružanje podrške i podsticaja subjektima inovacionog sistema Republike.

Članom 23. propisuje se način korišćenja sredstava Fonda od strane korisnika, odnosno da je njihova obaveza da sredstva koriste namjenski, na način i u rokovima utvrđenim ugovorom o korišćenju sredstava, a da će Fond da prati, analizira i vrši nadzor nad realizacijom projekata i namjenskim korišćenjem sredstava.

Članom 24. propisuje se javnost rada Fonda, da je Fond dužan da blagovremeno i istinito, a na način propisan Statutom Fonda, obavještava javnost o obavljanju djelatnosti za koju je osnovan.

Članom 25. definišu se da inovacioni subjekti mogu biti startapovi, spinofovi i drugi inovacioni subjekti.

Članom 26. definišu se da su centri nosioci inovacione djelatnosti inovacioni centar i centar za transfer tehnologija.

Članom 27. definiše se da je inovacioni centar inovacioni subjekat u kom se na originalni i sistematski način primjenjuju sopstveni i tuđi naučni rezultati i savremeni tehnološki procesi radi stvaranja inovacija.

Članom 28. definiše se da je centar za transfer tehnologija inovacioni subjekat osnovan radi obavljanja poslova transfera znanja i tehnologija iz naučnoistraživačkog sektora u privredu i iz privrede u naučnoistraživački sektor.

Članom 29. definiše se startup, odnosno da je to novoosnovano privredno društvo ili preduzetnik koji razvija inovativni proizvod ili uslugu i koji ima potencijal brzog i velikog rasta.

Članom 30. definiše se spinof, odnosno da je to startup koji je osnovalo postojeće pravno lice s ciljem razvoja i komercijalizacije inovacija.

Članom 31. definišu se da drugi inovacioni subjekti mogu biti pravna i fizička lica koja se bave inovacionom djelatnošću i koji su upisani u evidenciju subjekata inovacionog sistema Republike Srpske.

Članom 32. definišu se da subjekti inovacione infrastrukture mogu biti: naučnotehnološki park, inovaciono-preduzetnički centar, centar za transfer tehnologija i drugi subjekti inovacione infrastrukture.

Članom 33. definiše se naučnotehnološki park, odnosno da je to privredno društvo čiji je cilj podsticanje ekonomskog razvoja kroz promociju i razvoj inovacione djelatnosti putem stimulacije i upravljanja tokovima znanja i tehnologija između univerziteta, naučnoistraživačkih organizacija, privrednih subjekata i tržišta, kao i putem pružanja podrške kreiranju i rastu inovacionih privrednih subjekata.

Članom 34. propisuju se usluge koje pruža naučnotehnološki park, kao što su korišćenja poslovnog prostora, laboratorija i telekomunikacione infrastrukture, administrativne i knjigovodstvene usluge i slično.

Članom 35. definiše se inovaciono-preduzetnički centar, odnosno da je to subjekat inovacione infrastrukture, koji obezbjeđuje korišćenje specijalizovanog prostora i opreme, stručnih i savjetodavnih usluga, kao i pružanje informaciono-tehničkih obuka inovacionim pravnim i fizičkim licima, kao i preduzetnicima.

Članom 36. definiše se centar za transfer tehnologija, odnosno da je to subjekat inovacione infrastrukture, najčešće u sastavu univerziteta ili naučnotehnološkog parka, čija je osnovna djelatnost obavljanje poslova transfera novih tehnologija privrednim društvima, podrška u primjeni inovacija, podsticanje realizacije i komercijalizacije transfera tehnologija, savjetodavne usluge i pružanje pomoći u zaštiti i korišćenju prava intelektualne svojine.

Članom 37. propisuje se da infrastrukturnu podršku mogu pružati i drugi subjekti ako u okviru svoje djelatnosti pružaju podršku pravnim i fizičkim licima koja obavljaju inovacionu djelatnost.

Članom 38. definišu se da su subjekti koji ulažu u inovacionu djelatnost i drugi subjekti inovacione djelatnosti su pravna i fizička lica koja ulažu u inovacionu djelatnost, podstiču ili promovišu inovacionu djelatnost, ili na drugi način pružaju podršku subjektima inovacione djelatnosti.

Članom 39. propisuje se vođenje evidencije subjekata inovacionog sistema Republike Srpske od strane Ministarstva, te da je svrha vođenje brojčane evidencije subjekata inovacionog sistema, olakšan pristup finansiranju inovacione djelatnosti, ekonomskim podsticajnim mjerama i stimulativnim procedurama i postupcima.

Članom 40. definiše se način finansiranja subjekata inovacione infrastrukture.

Članom 41. propisuje se da Ministarstvo vrši nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona.

Članom 42. propisuje se rok za donošenje odluke o osnivanju Fonda.

Članom 43. propisuje se stupanje na snagu ovog zakona.

VI RAZLIKE PRIJEDLOGA U ODNOSU NA NACRT ZAKONA

Na 33. sjednici Narodne skupštine Republike Srpske, održanoj 24. marta 2025. godine razmatran je i usvojen Nacrt zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske. Tokom rasprave o predloženom tekstu Nacrta zakona nisu iznesene konkretne primjedbe, a dati komentari i sugestije uglavnom su opšteg karaktera. Na osnovu toga, utvrđeno je da nema razlika Prijedloga zakona u odnosu na Nacrt zakona.

VII UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa članom 36. stav 1. tačka 9) Poslovnika o radu Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 123/18) i Smjernicama za konsultacije u izradi propisa i drugih opštih akata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22), obrađivač Prijedloga zakona utvrdio je da je ovaj zakon od interesa za javnost. Zakon je objavljen na internet stranici (www.vladars.net). Pored toga, održan je i Okrugli sto na temu Zakona o inovacionoj djelatnosti Republike Srpske. Na predmetni zakon nije bilo primjedaba.

VIII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Prema Mišljenju Ministarstva privrede i preduzetništva, broj: 18.06-322-143/25 od 4. juna 2025. godine konstatovano je da je obrađivač sproveo sljedeće metodološke korake procjene uticaja propisa:

Obrađivač navodi da je Prijedlog zakona planiran Programom rada Vlade Republike Srpske i Programom rada Narodne skupštine za 2025. godinu.

U vezi s problemom koji se želi riješiti, obrađivač navodi da oblast inovacione djelatnosti nije do sad bila normativno regulisana kao posebna oblast. Da bi se omogućio razvoj inovacione djelatnosti neophodno je utvrditi nadležnost za obavljanje poslova iz predmetne oblasti, te definisati inovacione subjekte i subjekte inovacione infrastrukture. Nacrtom zakona predviđa se osnivanje Fonda za inovacionu djelatnost Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond) koji bi centralizovao sredstva koja se izdvajaju za razvoj inovacija, nauke i novih tehnologija. Takođe, neophodno je uvođenje evidencije subjekata inovacionog sistema.

Cilj koji se želi postići donošenjem ovog Zakona je unapređenje razvoja inovacione djelatnosti, a posebni ciljevi su: povezivanje republičkih institucija, poslovnog sektora, naučne zajednice i građana; razvoj inovativnih proizvodnih tehnologija; centralizacija sredstava koja se izdvajaju za razvoj inovacija, nauke i novih tehnologija i uvođenje evidencije subjekata inovacionog sistema.

Kod utvrđivanja opcija za postizanje ciljeva i njihove analize, utvrđeno je da se cilj može postići jedino donošenjem zakona.

U vezi s uticajem na javne budžete, obrađivač navodi da se sredstva za finansiranje Fonda obezbjeđuju iz budžeta Republike Srpske, donacija, priloga, poklona i pomoći, te sredstava ostvarenih po osnovu realizacije inovacije čiji je razvoj finansirao Fond. Razvoj i obim aktivnosti Fonda biće uslovljen finansiranjem iz vanbudžetskih sredstava, a operativni troškovi rada u početnoj fazi i nakon osnivanja Fonda biće planirani u okviru budžetskih sredstava Ministarstva za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje, u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast.

U vezi s uticajem na poslovanje, obrađivač navodi da će se razvojem inovacione djelatnosti povezati aktivnosti republičkih institucija, poslovnog sektora, naučne i akademske zajednice, a što će doprinijeti modernizaciji privrede, upotrebi inovativnih proizvodnih

tehnologija, kao i razvoju kapaciteta i inovacione infrastrukture. Prijedlogom zakona stvaraju se pretpostavke za osnivanje startupova, kao i spinofova u okviru već postojećih privrednih društava, a što će doprinijeti otvaranju novih radnih mjesta. Takođe, očekuje se priliv investicija od stranih ili domaćih pravnih i fizičkih lica koja će ulagati strani ili domaći kapital u razvoj inovacija putem Fonda. Svrha uvođenja evidencije subjekata inovacionog sistema je vođenje brojčane evidencije subjekata inovacionog sistema što će olakšati pristup finansiranju inovacione djelatnosti, ekonomskim podsticajnim mjerama i stimulativnim procedurama i postupcima. Sve navedeno će imati pozitivan uticaj na ekonomski razvoj Republike Srpske.

Prijedlogom zakona nisu propisane formalnosti za građane i poslovni sektor.

U vezi sa socijalnim uticajima, obrađivač je naveo da Prijedlog zakona nema direktnog uticaja, ali da razvoj inovacija i novih tehnologija može pozitivno uticati na otvaranje novih radnih mjesta i usavršavanje postojeće radne snage.

U vezi s uticajem na životnu sredinu, obrađivač je naveo da Prijedlog zakona može indirektno pozitivno uticati na razvoj novih tehnologija i inovacija u oblasti obnovljivih izvora energije.

Kada je u pitanju sprovođenje propisa, obrađivač je naveo da je za primjenu zakona odgovorno Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje. Fond i Naučno-tehnološki park su dužni jednom godišnje dostaviti izvještaj o poslovanju i godišnji obračun.

U skladu sa navedenim Ministarstvo privrede i preduzetništva utvrdilo je da je obrađivač prilikom sprovođenja procjene uticaja propisa, postupio u skladu s Odlukom o procjeni uticaja propisa.

IX FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske, izuzev u dijelu koji se odnosi na Fond za inovacionu djelatnost (u daljem tekstu: Fond), čije osnivanje i rad je predviđen ovim zakonom. Članom 21. ovog zakona propisuje se da će se Fond, između ostalog, finansirati iz budžeta Republike Srpske, donacija, priloga, poklona i pomoći, te sredstava ostvarenih po osnovu realizacije inovacije čiji je razvoj finansirao Fond.

Razvoj i obim aktivnosti Fonda biće uslovljen finansiranjem iz vanbudžetskih izvora, a operativni troškovi rada u početnoj fazi i nakon osnivanja Fonda biće planirani u okviru budžetskih sredstava Ministarstva, u skladu sa propisima kojim se uređuje ova oblast.